

**ИЗИСКВАНИЯ ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО
ПО УЧЕБНИЯ ПРЕДМЕТ БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА
КОМПОНЕНТ *БЪЛГАРСКИ ЕЗИК***

СТЕПЕН НА ОБРАЗОВАНИЕ: ОСНОВНА	ЕТАП: ПРОГИМНАЗИАЛЕН
---------------------------------------	-----------------------------

СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ПРЕДМЕТА В СЪОТВЕТНИЯ ЕТАП

- Овладяване на основни езикови правила
- Придобиване на знания за системата и за структурата на българския език с цел разширяване на обема от езикови ресурси в речта на ученика
- Изграждане на умения за създаване и за възприемане на текстове, често използвани в речевата практика на ученика

ОБЛАСТИ НА КОМПЕТЕНТНОСТ, ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО (ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И ОТНОШЕНИЯ) И ВРЪЗКАТА ИМ С ОТДЕЛНИ КЛЮЧОВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ

1	Компетентности в областта на българския език
2	Умения за общуване на чужди езици
3	Математическа компетентност и основни компетентности в областта на природните науки и на технологиите
4	Дигитална компетентност
5	Умения за учене
6	Социални и граждански компетентности
7	Инициативност и предприемчивост
8	Културна компетентност и умения за изразяване чрез творчество
9	Умения за подкрепа на устойчивото развитие, за здравословен начин на живот и спорт

Област на компетентност	Знания, умения и отношения <i>В резултат на обучението ученикът:</i>	1	2	3	4	5	6	7	8	9
		Социокултурни компетентности	Разбира зависимостта на езиковите средства от речевата	X			X		X	

Област на компетентност	Знания, умения и отношения <i>В резултат на обучението ученикът:</i>	1	2	3	4	5	6	7	8	9
			ситуация и ги използва в съответствие с нея.							
	Разпознава вида на текста според сферата на общуване.	X			X	X				
	Владее речевия етикет при публично общуване.	X			X	X				
	Разказва, преразказва, описва, задава въпроси и дава отговори по поставена от друг или по избрана от него тема.	X			X	X	X			
	Изразява твърдения и се аргументира.	X				X	X			
	Търси, извлича, подбира и използва информация от различни видове текст и от различни информационни източници за решаване на комуникативни задачи.	X			X	X	X			
	Разбира инструкции и работи по зададен модел в училищна и в извънучилищна среда.	X			X	X	X			
Езикови компетентности	Познава видовете текст - описание, повествование, разсъждение.	X			X	X				
	Познава и прилага книжовни езикови правила.	X			X					
	Открива и редактира езикови грешки.	X			X					
	Владее езикови средства, свързани с фонетични, с морфологични, със синтактични и с лексикални явления, и ги използва уместно в речевата практика.	X			X		X			
	Служи си с разнообразни синтактични конструкции и използва синонимни варианти според целта на общуване.	X			X		X			

Област на компетентност	Знания, умения и отношения <i>В резултат на обучението ученикът:</i>	1	2	3	4	5	6	7	8	9
		Комуникативни компетентности	<i>Слушане</i> Умее да изслушва и да сравнява различни мнения при участие в диалог и в дискусия.	X					X	
Разбира смисъла на познат и на непознат текст при слушане с определена комуникативна задача.	X				X	X	X			
	<i>Четене</i> Разбира смисъла на познат и на непознат текст при четене с определена комуникативна задача.	X			X	X	X			
	Изработва план на текст с определена комуникативна задача.	X			X	X	X			
	<i>Говорене</i> Спазва правилата на книжовния изговор.	X					X			
	Поставя логическо ударение, като се съобразява с определена комуникативна цел.	X					X			
	Участва в диалог и в дискусия, умее да оспори мнение, различно от своето, като проявява толерантност и учтивост в общуването.	X			X		X			
	Създава в устна форма: - текст за представяне и текст за самопредставяне	X	X		X	X	X			
	- отговор на научен въпрос, отговор на житейски въпрос и отговор на нравствен въпрос.									
	<i>Писане</i>	X			X					

Област на компетентност	Знания, умения и отношения <i>В резултат на обучението ученикът:</i>	1	2	3	4	5	6	7	8	9
		Планира, структурира, композира и графично оформя текста, който създава.								
Спазва изучените книжовни езикови правила. Използва уместно езикови средства.	X			X						
Има формирани правописни навици по отношение на често употребявани думи и на думи от терминологичната лексика.	X			X						
Редактира текст.	X			X						
Създава в писмена форма: - текст за представяне и текст за самопредставяне - обява, делова покана - план на текст - анотация - отговор на научен въпрос, отговор на житейски въпрос и отговор на нравствен въпрос.										
	X	X		X	X	X				

**ИЗИСКВАНИЯ ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО
ПО УЧЕБНИЯ ПРЕДМЕТ БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА
КОМПОНЕНТ ЛИТЕРАТУРА**

СТЕПЕН НА ОБРАЗОВАНИЕ: ОСНОВНА	ЕТАП: ПРОГИМНАЗИАЛЕН
---------------------------------------	-----------------------------

СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ПРЕДМЕТА В СЪОТВЕТНИЯ ЕТАП

- Запознаване с моралните норми и ценности, формирани в историческото развитие на човешката цивилизация и проявени в базисни за осмисляне на света модели - митичен, фолклорен и литературен
- Овладяване на знания и придобиване на умения, които дават възможност за пълноценно общуване с художествения текст като специфична, обогатяваща личността комуникация
- Развиване на способността за съпоставка между личния опит и образа на света, разгърнат в художествения текст, като път към изграждането на способност за критическо мислене и формиране на гражданска позиция

ОБЛАСТИ НА КОМПЕТЕНТНОСТ, ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО (ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И ОТНОШЕНИЯ) И ВРЪЗКАТА ИМ С ОТДЕЛНИ КЛЮЧОВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ

1	Компетентности в областта на българския език
2	Умения за общуване на чужди езици
3	Математическа компетентност и основни компетентности в областта на природните науки и на технологиите
4	Дигитална компетентност
5	Умения за учене
6	Социални и граждански компетентности
7	Инициативност и предприемчивост
8	Културна компетентност и умения за изразяване чрез творчество
9	Умения за подкрепа на устойчивото развитие, за здравословен начин на живот и спорт

Област на компетентност	Знания, умения и отношения <i>В резултат на обучението ученикът:</i>	1	2	3	4	5	6	7	8	9
		Социокултурни компетентности	Различава основни ценности и норми, характерни за митокултурната, за фолклорната, за етническата национална и за гражданската национална общност, и ги съпоставя със своя опит.						X	
Определя заложените в текста проблеми, съпоставя ги с личния си опит и обосновава позицията по тях.							X		X	

Област на компетентност	Знания, умения и отношения <i>В резултат на обучението ученикът:</i>	1	2	3	4	5	6	7	8	9
			Свързва изучените творби с имената на техните автори и с героите, сюжетите и мотивите им.						X	
	Обосновава чрез примери от художествения изказ и оценява естетическо въздействие на фолклорен и на литературен текст.	X				X	X		X	
	Самостоятелно подбира четива и използва различни информационни източници, за да изпълни комуникативна или творческа задача.	X	X		X	X	X		X	
Литературни компетентности	Различава характерни особености на митологичния, на фолклорния и на литературния образ на света и тълкува такива образи в конкретни текстове.						X		X	
	Разпознава жанрове на словесността и описва изучените текстове съобразно жанровете им характеристики.								X	
	Разпознава текстови структури, структурни елементи и обяснява функциите на тези елементи и отношенията между тях в изучените художествени текстове.							X		X
	Различава необичайни употреби на езика в художествен текст и обяснява значението им за посланието на текста.	X						X		X
Комуникативни компетентности	Създава в устна и в писмена форма с комуникативна задача: - характеристика на герой - описание на обстановка в художествен текст, описание на пейзаж в художествен текст	X	X		X	X	X		X	

Област на компетентност	Знания, умения и отношения <i>В резултат на обучението ученикът:</i>	1	2	3	4	5	6	7	8	9
		<ul style="list-style-type: none"> - кратък отговор на литературен въпрос - разказ по въображение, разказ по преживяно, разказ по зададени опори - сбит преразказ, трансформиращ преразказ. 								
Спазва книжовните езикови правила.	X			X						
Анализира сполучливостта на свои и на чужди текстове според осъществяването на комуникативната им задача.	X			X	X	X				